

VERSLAG AFTRAPBIJEEENKOMST GELSELAAR/NOORDIJK

Kansen creëren met een bovendorpse visie

Gelselaar, 6 november 2012

Aanwezigen:

Noordijk:	Gerbert Oonk
Gelselaar:	Magdalena Marijt
	Marielle Wijnbergen
	Christine Arfmar
	Daan Uenk
	Dick Leuverink
	Bert Klein Braskamp
	Wim Kossink
Gemeente Berkelland:	Marcel Wansink
VKK Gelderland:	Josien Durieux-Hissink
	Monique van Kampen

1. Voorstellen

Dorpsbelang Gelselaar is met veel actieve vrijwilligers aanwezig. Vanuit Noordijk is de heer Oonk aanwezig. Hij geeft aan dat het lastig is mensen hiervoor mee te krijgen, alle vrijwilligers hebben het al erg druk, met de voorbereidingen van de opening van het dorpsplein bijvoorbeeld. De gemeente Berkelland wordt vertegenwoordigd door Marcel Wansink.

Vanuit de VKK zijn vanavond Josien en Monique aanwezig, Pieter Klop is deze avond verhinderd. Josien werkt bij de VKK. Monique werkt als zelfstandige in de ruimtelijke ordening en heeft vanuit dat vakgebied ook met "krimp" te maken. Pieter en Monique zullen als procesbegeleiders de volgende bijeenkomsten begeleiden, Josien blijft vanaf de zijlijn betrokken.

2. Toelichting project

In een powerpoint presentatie wordt het project toegelicht. Deze presentatie wordt per mail toegestuurd na de vergadering..

Gelselaar/Noordijk is een van de 3 pilots in Gelderland. Er zijn in kader van dit project nog pilots in Friesland, Drenthe en Limburg. Doelstellingen vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Landelijke Vereniging Kleine Kernen zijn:

- Kennis vergroten over demografische ontwikkelingen.
- Inzicht vergroten over de gevolgen voor de leefbaarheid dorpen
- Bovendorps overleg stimuleren
- Samenwerking bij uitvoering: dorpen, overheid, anderen
- Vrijwilligers opleiden
- Methodiek ontwikkelen voor het maken van een 'krimpproof toekomstvisie' met meerdere dorpen

Er ontstaat een discussie over het begrip 'Krimp'. Door de tem krimp vaak te gebruiken verstek je het proces juist. De gedachte is dat krimp vervelende consequenties heeft. Echter wordt ook geconstateerd dat om dit tegen te gaan er behoefte is aan positieve kansen, ideeën en oplossingen. Het belang van dorpsoverstijgend werken wordt beaamd. Dit wordt al gedaan: dorpsböke en samenwerking voetbalverenigingen bijvoorbeeld.

Aangegeven wordt dat het frustrerend is dat men al zo lang meedenkt, er veel tijd instopt en de ideeën vervolgens niet worden uitgevoerd, door de gemeente bijvoorbeeld. Zoals het idee van boerderijsplitsing en de aanleg van de parkeerplaatsen bij de voetbalvereniging.

De vraag is of het zin heeft om te blijven volhouden. Uit de discussie blijkt dat de aanwezigen zeker vinden dat het zin heeft! Zaken moeten nou eenmaal anders georganiseerd worden als de bevolking afneemt. Er is ook een culturomslag bij de gemeente nodig. Aanwezige ambtenaar Marcel Wansink beaamt dit. Er wordt bij de gemeente nu in kernteams gewerkt, het "hokjes denken" verdwijnt daarmee langzamerhand. De VKK gaat in dat kader ook een leergang ontwikkelen voor gemeenten die meer willen participeren omdat die omslag nergens 'vanzelf' gaat.

Doelstelling van het project 'Kansen creëren met een bovendorpse visie': Bij de bevolking bewustwording creëren van krimp en ideeën verzamelen hoe daarmee om te gaan. Daarmee ook de noodzaak en meerwaarde aantonen van samenwerking over de dorpsgrenzen heen. Gewenste opbrengst is visiedocument waarin staat beschreven hoe dorpen SAMEN kunnen werken om in de toekomst kernwaarden te behouden, ondanks de bevolkingskrimp. De visie hoeft nog niet direct in actie te worden omgezet! Voor Binnenlandse Zaken en VKK's in heel Nederland is de methodiek om een gezamenlijk visiedocument te maken, de gewenste opbrengst van het project.

3. Krimp

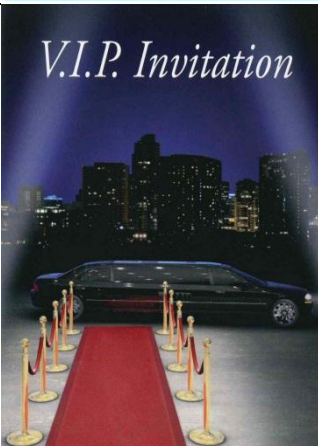
Wat is krimp: daling van het aantal inwoners, minder jongeren (ontgroening) en meer ouderen (vergrijzing). Krimp is een overkoepelend thema. Meerdere organisaties hebben ermee te maken, de gevolgen van krimp hebben betrekking op de economie, werken, woningbouw, onderwijs, zorg en welzijn, medische verzorging, recreatie, Infrastructuur, openbaar vervoer en commerciële voorzieningen. Er is een integrale aanpak nodig.

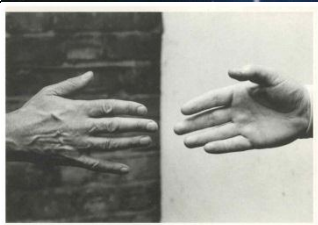
Vanuit Gelselaar wordt aangegeven dat er nog steeds evenveel kinderen worden geboren als de jaren ervoor, maar dat de afname van de bevolking toch ook gaat gelden voor Gelselaar evenals voor alle kleine kernen.

4. Intermezzo: kaarten kiezen

Op tafel liggen ansichtkaarten. Iedereen kiest een kaart die voor zijn/haar gevoel past bij de toekomst van Gelselaar/Noordijk/de gemeente Berkelland. Met als uitgangspunt in het hoofd: sterke krimp en samenwerking.

Wat komt hieruit:

	met elkaar meelopen over de grens kijken. Verenigingen krijgen problemen met bestaansrecht en hebben elkaar nodig, kerken bv werken al samen. Het denken over deze samenwerking moet beginnen, heeft veel effect voor later.
	hopelijk zijn de dorpen later niet alleen nog VIP's met meer geld, die niet opgaan in het dorpsleven. De dorpen voor de eigen bewoners behouden, ook OV bereikbaar houden. OV is de nevelstreng met voorzieningen.
	juist op sociaal en cultureel vlak is samenwerking nodig. Het gaat niet om stenen stapelen of om ruimtelijke ingrepen.

	niet dorpen samenvoegen omdat ze bij elkaar liggen, maar juist kijken naar sociale verbanden en daarop richten. Het moet dus wel passen!
	dromen omzetten in daden, Het begint met dromen, hiervoor zijn meer mensen en meer dromen nodig. Buiten de kaders denken, dromen samenvoegen.
	samenwerking zoeken! Handreiking bevolking en kernen, maar ook van gemeente: cultuuromslag is nodig.
	betrokkenheid is belangrijk, dit is de kracht van de bevolking. Van groot belang voor de toekomst.
	Daadkracht tonen, zelf erin geloven de top te bereiken. Waar een wil is is een weg.
	laat de mensen die de regels bedenken eens beleven wat het is om in een dorp/kern te wonen, laat hen de betrokkenheid en levendigheid ervaren Zij moeten de ogen openen. De bevolking is de kracht.

5. Plan van aanpak

Als vervolg op deze aftrapbijeenkomst worden de volgende stappen benoemd:

- 2^e bijeenkomst: Kernwaarden benoemen, samenwerkingsmogelijkheden benoemen, input enquête bespreken en bijeenkomsten voor inwoners voorbereiden
- Interactie met inwoners: welk(e) ideeën hebben zij? (via formulier en gesprekken en op 6 februari met verenigingen in Gelselaar)
- 3^e bijeenkomst: Scenario's opstellen om kernwaarden te behouden
- Terugkoppeling naar inwoners
- 4^e bijeenkomst: Slotbijeenkomst waarin visiedocument wordt vastgesteld

Van belang is het om ideeën te horen en draagvlak te creëren bij de inwoners van Gelselaar en Noordijk. In januari 2013 stond een verengingsavond gepland in Gelselaar, dit wordt als interactiemoment aangegrepen maar daarvoor wordt de avond uitgesteld naar 6 februari. Noordijk heeft in april 2013 zo'n bijeenkomst, dit is voor het project te laat, we moeten namelijk op 1 april klaar zijn. We gaan in beraad hoe we op een andere manier de inwoners van Noordijk kunnen benaderen.

Een idee dat wordt geopperd is om vóór de volgende vergadering de inwoners om ideeën te vragen. Dit kan via de websites van beide belangenverenigingen en door formulieren op ontmoetingsplekken te leggen. Josien maakt een tekst (zie bijlage 1) en stuurt de vragen op. [Klik HIER](#) om ze te bekijken.

Voor Gelselaar en Noordijk worden de kernwaarden apart benoemd, zijn 2 aparte processen. Hiermee ontdekken we overeenkomsten, in plaats van dat we samenwerking opleggen. Het kan ook zijn dat er verbanden met andere dorpen gelegd kunnen worden (bv Diepenheim of Geesteren).

De tijdsinvestering is ongeveer 40 uur. Dit houdt in 5x een vergadering/bijeenkomst plus 5x een middag of avond huiswerk

De Visie moet 1 april gereed zijn ivm het landelijke pilotproject.

6. Huiswerk

Huiswerk voor de volgende keer is

1. Individueel, het benoemen van de kernwaarden per dorp: wat vind je belangrijk om het dorp leefbaar te houden, wat zijn de waarden die je verbindt aan het dorp of de streek? Zie bijlage 2.
2. [Enquêteformulier](#) op website plaatsen en resultaten verwerken (Josien stuurt regelmatig excel-tabel met de resultaten, degenen met een google account kunnen direct zelf toegang krijgen tot het online formulier!).
3. Ook wordt aangegeven om vooral ook aan de keukentafel, in de wandelgangen, samen met anderen over krimp en leefbaarheid te praten en zo input te krijgen voor de visie.
4. Nog wel een punt van aandacht is op welke wijze de inwoners van Noordijk benaderd en enthousiast gemaakt kunnen worden over dit thema. De VKK zal hier ook over nadenken en Gerbert hierover benaderen.

7. Afsluiting

Deze bijeenkomst wordt afgesloten met de conclusie dat het een positieve bijeenkomst was waarin al veel zaken naar voren kwamen voor de visie op samenwerking in krimp. Er zijn duidelijke stappen voor het vervolg uitgezet.

- De volgende vergadering wordt op **woensdagavond 16 januari** in Noordijk gehouden. Gerbert Oonk zal nog laten weten waar.
- Op **6 februari** is er een verenigingsavond in Gelselaar. Dan wordt het thema 'effecten krimp' onderdeel van de agenda. Begeleiding door VKK.

Van voorzichtige suggesties tot de stoutste dromen: we hebben uw ideeën nodig voor de toekomst!

Dit is een oproep voor alle inwoners van Gelselaar en Noordijk. Gelselaars Belang en Noordijks Belang maken een visie waarin staat hoe we de onze dorpen leefbaar houden, ondanks de voorspelde bevolkingskrimp. Wat denk je dat er gaat veranderen? Liggen er kansen? Zijn er creatieve oplossingen? Met wie kunnen we samenwerken?

We kunnen niet zonder de ideeën van de inwoners. Vul daarom het onderstaande formulier (zo vaak je wilt) in!

[Ga naar formulier](#)

Nadere toelichting:

Je hoort het in het nieuws, je ziet het in sommige plattelandsgemeenten al gebeuren, de bevolking krimpt. Misschien denk je dan aan die akelige plaatjes van dichtgetimmerde winkels en leegstaande huizen, gesloten scholen en verdwenen verenigingen. Dat willen we hier natuurlijk niet! Afwachten wat er gebeurt is daarom geen optie. We kunnen nu al nadenken over de mogelijkheden om ons dorp leefbaar te houden. En daarbij mogen we best creatief en vernieuwend zijn. Dagelijks zien we bewijs dat we 'out of the box' kunnen denken; de Dorpsboka bijvoorbeeld of de samenwerking tussen de voetbalverenigingen van Gelselaar en Diepenheim. Zo houden we samen de leefbaarheid in stand. Deze initiatieven zijn van groot belang voor onze kinderen die hier prettig willen blijven wonen en voor onszelf als we hier oud willen worden!

Het effect van bevolkingskrimp

We hebben natuurlijk geen glazen bol waarin we kunnen zien wat er precies gaat gebeuren, maar de prognoses laten zien dat de bevolking met 20% afneemt. Exacte aantallen kunnen niet voorspeld worden, maar je kunt je voorstellen dat sterke krimp effect op de leefbaarheid heeft. Hoe worden de dingen die we fijn en mooi vinden aan onze gemeenschap beïnvloed? Hoe kunnen we achteruitgang voorkomen? Heb je een idee hoe je jongeren aan het dorp verbonden kunt houden? Zie je kansen in een 'vergrijsde samenleving'? Zijn er mogelijkheden op gebied van sport en cultuur? Alle ideeën zijn welkom, van voorzichtige suggesties tot de stoutste dromen!

Ideeën indienen met formulier

Heb je een idee? Vul dan onderstaand formulier in. Niks is gek of raar. Je mag het zo vaak invullen als je wilt, maar graag 1 idee of onderwerp per keer! In januari 2013 worden alle ideeën gebundeld en besproken door Noordijks Belang en Gelselaars Belang. We maken op basis van de ideeën een visie voor de toekomst. Voor ons als dorpen geeft het aanleiding voor samenwerking, maar ook betrekken we er andere organisaties bij zoals natuurlijk de gemeente.

Landelijk project

Op veertien plekken in Nederland, in de provincies Friesland, Drenthe, Limburg en Gelderland worden vergelijkbare visies gemaakt. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft daartoe opdracht gegeven aan de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen. Met de visies wordt een landelijke aanpak ontwikkeld voor het omgaan met bevolkingskrimp in plattelandsgemeenten. Wij worden begeleid door de Vereniging Kleine Kernen Gelderland. Door de verschillende visies wordt ook inzicht verkregen in oplossingsrichtingen die regionaal en landelijk onder de aandacht gebracht zullen worden. Des te belangrijker is het dus om ook ons geluid te laten horen! Bekijk ook een [filmpje](#) over bevolkingskrimp en het advies van de sociaal-economische raad op Youtube.

Klik [HIER](#) voor het formulier. Alvast van harte bedankt!

Kernwaarden leefbaarheid

Kernwaarde <i>Wat is belangrijk voor de leefbaarheid van het dorp?</i>	Effect van krimp hierop <i>Hoe ziet het dorp eruit in 2040 als de bevolking met 20% is afgenomen? Wat is er nog over van de kernwaarde?</i>	Mogelijke oplossingen <i>Wat zijn(creatieve) oplossingen om de kernwaarde te behouden en met wie moet je daarvoor samenwerken?</i>